

JAARVERSLAG DE JONGE AKADEMIE

2019

Amsterdam, april 2020
Bestuur De Jonge Akademie

VERANTWOORDING

Conform het reglement van De Jonge Akademie, zoals vastgesteld door de KNAW, presenteert het bestuur van De Jonge Akademie hierbij het jaarverslag 2019 van De Jonge Akademie, inclusief financiële verantwoording. Dit jaarverslag 2019 is via een digitale stemming goedgekeurd door de leden van De Jonge Akademie op 23 april 2020.

VOORWOORD

De Jonge Akademie is een dynamisch, creatief en innovatief platform van jonge wetenschappers uit alle disciplines. De Jonge Akademie is in de afgelopen veertien jaar uitgegroeid tot een bekende en gerespecteerde club: leden worden veelgevraagd als gast bij media, De Jonge Akademie is een serieuze gesprekspartner voor bestuur en beleid op nationaal en internationaal niveau, en actief betrokken bij wetenschapsbewustwording op scholen en bij publieksevenementen. De kracht van De Jonge Akademie is de diepgevoelde passie voor wetenschap in de breedte en de wens die te delen met de samenleving. Het jaar 2019 in vogelvlucht.

Wetenschapsbeleid

In 2019 bracht De Jonge Akademie bezoeken aan colleges van bestuur van universiteiten, het ministerie van OCW, de VSNU, NWO, politici en bijvoorbeeld de landelijke actiegroep WOinActie. Daarbij komen onderwerpen aan bod die hoog op de agenda staan, zoals werkdruk, internationalisering en de positie van jonge onderzoekers. Door de minister van OCW wordt De Jonge Akademie regelmatig geraadpleegd, zoals dit jaar over de Wetenschapsbrief en de Strategische Agenda Hoger Onderwijs en Onderzoek. Ook de Vaste Kamercommissie OCW weet De Jonge Akademie te vinden om mee te praten over bijvoorbeeld de '[\(Economische\) Waarde van Wetenschap](#)'. De Jonge Akademie was in 2019 nadrukkelijk in de media op de opiniepagina te vinden wat in Kamervragen en beleidsveranderingen is omgezet.

De Jonge Akademie zette in 2019 haar visie op belangrijke actuele onderwerpen op een rij om als leidraad te dienen voor communicatie van individuele leden rondom actuele thema's zodat de visie van De Jonge Akademie uitgedragen wordt. Zo uitte De Jonge Akademie tijdens overleg met betrokkenen en via de media haar zorgen over de negatieve effecten van het zogenaamde 'supersterrenmodel' ([NRC, 3 februari 2019](#) en [ScienceGuide, december 2019](#)) en over de invoering van de inbeddingsgarantie door NWO blijkend uit de enquête die De Jonge Akademie hierover uitvoerde ([NRC, 13 mei 2019](#)). Een uitdrukkelijk geuite wens van De Jonge Akademie om ook teams te kunnen voordragen voor grote prijzen kreeg onlangs vorm toen NWO aankondigde dat voor Spinoza- en Stevinpremies volgend jaar ook deze mogelijkheid bestaat. Sinds het promotierecht in 2017 werd hervormd, houdt De Jonge Akademie bij hoe universiteiten de wetwijziging benutten. De verschillen die daarmee vorig jaar aan het licht kwamen werden aangekaart tijdens overleg met het Rectoren College. Met het ComeniusNetwerk werd een opiniestuk geschreven over het belang van een grotere waardering voor docentschap. In [reactie op het rapport van de commissie Van Rijn](#) uitte De Jonge Akademie op verschillende manieren haar zorgen. In mei 2019 heeft De Jonge Akademie, vooruitlopend op het rapport, [met de KNAW uitgangspunten geformuleerd](#) voor hoe zij het rapport zullen lezen. Hierin kwam aan bod dat abrupte verschuivingen van gelden schadelijk worden geacht. Bèta-wetenschappers van De Jonge Akademie initieerden een [statement, ondertekend door ruim driehonderd bèta-wetenschappers](#), waarin werd benadrukt dat ze niet willen dat investeringen in bèta/techniek ten koste gaan van andere wetenschappen.

Internationaal

In internationaal verband is De Jonge Akademie actief in verschillende koepels. In 2019 heeft De Jonge Akademie de Worldwide Meeting of Young Academies bijgewoond en bijgedragen aan het vormgeven van *de Guiding principles* van de wereldwijde *young academies* met basisprincipes die de young academies wereldwijd delen. Uiteindelijk heeft De Jonge Akademie de finale versie niet kunnen ondertekenen omdat deze nog te veel uitgaat van het idee dat een academicus op alle fronten excellent moet zijn, maar in een [gepubliceerd statement](#) aangemoedigd om ook internationaal dit beeld van de wetenschapper los te laten. De Jonge Akademie verleende ook in 2019 medewerking aan het NWO Hestia programma – Impuls voor Vluchtelingen in de Wetenschap, de NWO-pilot die voortvloeit uit de samenwerking tussen De Jonge Akademie, NWO, KNAW en UAF naar aanleiding van het initiatief *Science Buddies*.

Bewustwording

De Jonge Akademie richt haar activiteiten en projecten op verschillende doelgroepen. Met de serie Kennis op straat biedt De Jonge Akademie al jaren laagdrempelige publiekslezingen aan op locatie voor diverse maatschappelijke groeperingen. In april 2019 vond een succesvolle InterScience-bijeenkomst plaats, waarbij één

onderwerp vanuit verschillende disciplines werd belicht, met het thema [‘Wat je niet weet’](#). In augustus organiseerden leden van De Jonge Akademie en de Akademie van Kunsten een driedaags programma over de *Sustainable Development Goals*. In februari 2019 organiseerden leden van De Jonge Akademie de [Workshop ‘Citizen Science in Nederland’](#) voor wetenschappers en niet-wetenschappers. Hierbij werd expertise uitgewisseld en gewerkt aan een strategie voor *citizen science* in Nederland.

In 2019 werd gestart met het project: ‘Zin in een goed gesprek? Hoe een goede dialoog ontstaat tussen wetenschappers en burgers’ om activiteiten op dat vlak in de toekomst met onderzoek te kunnen onderbouwen. Maar ook startte een project waarin De Jonge Akademie kritisch naar het vlieggedrag van zichzelf en andere wetenschappers kijkt: ‘Hoogvliegers vliegen minder. Naar een CO2-neutrale wetenschap’.

Tijdens de heidag in juni 2019 heeft het bestuur kritisch gekeken naar wat er wel en niet goed gaat binnen De Jonge Akademie. Hierover is een gesprek gevoerd met de evaluatiecommissie KNAW. In 2020 zal de evaluatiecommissie het evaluatierapport uitwerken en aanbieden aan de minister van OCW.

Leden van De Jonge Akademie treden veel op bij publieksbijeenkomsten en in de media. Ook leveren ze een grote bijdrage aan raden, commissies, beoordelingscommissies en jury’s van de KNAW en aan diverse evenementen van het Genootschap.

In dit jaarverslag geeft De Jonge Akademie aan op welke manier zij in 2019 uitdrukking heeft gegeven aan haar doelstellingen (zie hoofdstuk 1) en welke activiteiten zij heeft ondernomen. In de hoofdstukken 2 tot en met 6 komen de activiteiten van de vier hoofdthema’s of tracés (Wetenschapsbeleid, Wetenschap & Maatschappij, Inhoud & Interdisciplinariteit en Internationalisering) aan de orde en de verschillende commissies. In hoofdstuk 7 staat de financiële verantwoording over het boekjaar 2019.

Belle Derks
Voorzitter

INHOUD

Voorwoord	3
1 Algemeen	6
1.1 Doelstellingen van De Jonge Akademie	6
1.2 Kernactiviteiten	6
1.3 Bestuur en organisatie	7
1.4 Tracés	8
2 Tracé Wetenschapsbeleid	9
3 Tracé Wetenschap & Maatschappij	11
4 Tracé Inhoud & Interdisciplinariteit	13
5 Tracé Internationalisering	14
6 Commissies van De Jonge Akademie	15
De Jonge Akademie Projectbeurscommissie	15
Selectiecommissie	15
7 Financiële verantwoording	16
Bijlagen:	
1. De Jonge Akademie ledenoverzicht 2019	17
2. De Jonge Akademie nieuwe leden 2019	20
3. De Jonge Akademie Projectbeurzen 2019	22
4. Deelname aan raden, commissies, beoordelingscommissies en jury's van de KNAW	27

1 ALGEMEEN

1.1 Doelstellingen van De Jonge Akademie

De Jonge Akademie is in 2005 opgericht door de KNAW. Het is een genootschap voor jonge onderzoekers die op het moment dat ze lid worden niet langer dan tien jaar geleden gepromoveerd zijn. De belangrijkste doelstellingen van De Jonge Akademie zijn:

1. Jonge onderzoekers actief in aanraking brengen met vakgebieden buiten het eigen specialisme en met de mogelijkheden van interdisciplinair onderzoek.
2. Jonge onderzoekers aanmoedigen visies te ontwikkelen en uit te dragen op de toekomst van het eigen vakgebied en de samenwerking met andere vakgebieden, en op het te voeren wetenschapsbeleid.
3. Jonge onderzoekers stimuleren hun wetenschappelijke inzichten in de maatschappij uit te dragen.
4. Jonge onderzoekers steunen in hun eigen ontwikkeling als wetenschapsbeoefenaar.

1.2 Kernactiviteiten

Om de hoofddoelen te behalen, voert De Jonge Akademie de volgende activiteiten uit:

- Zij brengt jonge onderzoekers actief in aanraking met vakgebieden buiten het eigen specialisme, en stimuleert op deze manier interdisciplinair onderzoek.
- Zij vraagt leden actief bij te dragen aan de toekomst van het eigen vakgebied en aangrenzende vakgebieden en een visie te ontwikkelen op het te voeren wetenschapsbeleid.
- Zij overlegt met wetenschappelijke organisaties en ministeries en geeft advies op het gebied van wetenschapsbeleid.
- Zij draagt fascinatie voor wetenschap en wetenschappelijke inzichten uit naar samenleving en onderwijs, en heeft aandacht voor valorisatie in de breedste zin van het woord.
- Zij heeft een beurzenprogramma om onderzoekers van De Jonge Akademie financieel te ondersteunen, als een onderzoek of project aansluit bij de doelstellingen van De Jonge Akademie.

Voor 2019 waren verschillende doelstellingen geformuleerd in het jaarplan van De Jonge Akademie 2019, zoals het bereiken van verschillende doelgroepen en het nadrukkelijker laten horen van een eigen geluid. De Jonge Akademie heeft zich daarom in 2019 op verschillende manieren voorbereid om sneller met haar mening naar buiten te kunnen treden. Op belangrijke thema's die spelen voor De Jonge Akademie heeft zij korte beleidsdocumenten en voorbereid waarin haar kernvisie uiteengezet wordt.

De Jonge Akademie ontplooit elk jaar een waaier aan activiteiten – van mediaoptredens tot onderwijsactiviteiten, adviesrapporten en bijeenkomsten. Belangrijke thema's waar in 2019 de aandacht naar uitging zijn: aanvraagdruk, het advies van de commissie Van Rijn en de consequenties van herverdeling, Erkenning en waardering van wetenschappers, werk- en regeldruk, vertrouwen in de wetenschap vanuit de maatschappij en diversiteit.

Daarnaast wil De Jonge Akademie:

- uitwisseling en samenwerking bevorderen met alle onderdelen van de KNAW, waaronder de Akademie van Kunsten en met het ComeniusNetwerk;
- haar standpunten nadrukkelijk naar voren brengen in de media en bij overheid en politiek;
- belangrijke ontwikkelingen kritisch volgen, zoals de maatregelen van VSNU en NWO om de druk op het systeem te verlagen en de aanvraagdruk te verminderen en implementatie van de plannen rond het erkennen en waarderen van wetenschappers.
- het debat over wetenschap en de publieke relevantie van wetenschap blijven stimuleren, onder andere met lezingen en symposia;
- experimenteren met manieren om enthousiasme voor en kennis van wetenschap over te brengen op kinderen, jongeren en het brede publiek;
- ideeën blijven ontwikkelen voor interdisciplinaire samenwerking;

- meer aandacht besteden aan internationalisering, onder meer door uitwisseling met andere jonge academies (nationaal en internationaal) en internationale organisaties.

1.3 Bestuur en organisatie

De KNAW faciliteert De Jonge Akademie, maar zij opereert onafhankelijk.

Het bestuur van De Jonge Akademie werd tot 1 april 2019 gevormd door:

- Belle Derks (voorzitter, technisch voorzitter selectiecommissie, coördinatie en algemene zaken)
- Martijn Wieling (vicevoorzitter, coördinatie en algemene zaken, tracé Wetenschapsbeleid)
- Behnam Taebi (tracé Internationalisering en voorzitter De Jonge Akademie Projectbeurscommissie)
- Stefan van der Stigchel (tracé Wetenschap & Maatschappij)
- Patricia Dankers (tracé Inhoud & Interdisciplinariteit)

Sinds 1 april 2019 bestaat het bestuur uit:

- Belle Derks (voorzitter, technisch voorzitter selectiecommissie, coördinatie en algemene zaken)
- Martijn Wieling (vicevoorzitter, coördinatie en algemene zaken, tracé Wetenschapsbeleid)
- Merel Keijzer (tracé Inhoud & Interdisciplinariteit)
- Stefan van der Stigchel (tracé Wetenschap & Maatschappij)
- Lisa Becking (tracé Internationalisering en voorzitter De Jonge Akademie Projectbeurscommissie)

Binnen het bestuur zijn de voorzitter en vicevoorzitter verantwoordelijk voor coördinatie en algemene zaken. De voorzitter is ook technisch voorzitter van de selectiecommissie. De overige bestuursleden zijn aanspreekpunt voor een tracé en voor de andere permanente en tijdelijke commissies. Het bestuur legt verantwoording af aan de algemene ledenbijeenkomst van De Jonge Akademie en aan het KNAW-bestuur. Het bestuur is een faciliterend bestuur. Het gaat er vooral om de ideeën en activiteiten die vanuit de leden worden geïnitieerd in goede banen te leiden en te coördineren. Daarnaast is het bestuur het eerste aanspreekpunt voor externe partijen en voor de KNAW.

Het bestuur van De Jonge Akademie vergadert maandelijks. Ook vergadert het bestuur een- of tweemaal per jaar met het bestuur van de KNAW. De voorzitter van het bestuur vergadert regelmatig met de president van de KNAW, de voorzitter van de Akademie van Kunsten, en de directeur van de KNAW. Het bestuur heeft regelmatig overleg met medewerkers van de afdeling communicatie van de KNAW. De Jonge Akademie wordt verder ondersteund door medewerkers van de afdeling forum, advies en onderzoek en overige uitvoerende afdelingen van de KNAW (communicatie, juridische zaken, directie, facilitaire dienst, informatiebeleid en ICT services).

Vijf keer per jaar komen alle leden van De Jonge Akademie bij elkaar voor de ledenvergadering en tracévergaderingen. Op iedere ledendag wordt naast de vergaderingen ook een aansluitend programma verzorgd. De ledenvergaderingen van 2019 vonden plaats op:

- 21 januari. Vier leden gaven korte presentaties over hun werk. Bianca Kramer en Jeroen Bosman van de Universiteit Utrecht gaven een Introductie op Plan S gevolgd door een discussie met de leden over Plan S.
- 21 maart. Voorafgaand aan de tracévergaderingen en de installatie van nieuwe leden 2019 kwamen de leden uit de domeinen sociale en geesteswetenschappen bijeen voor overleg met de voorzitter van het SSH-beraad om de opdracht aan de commissie Van Rijn en mogelijke consequenties voor het SSH-veld te bespreken. De eerste resultaten van het onderzoek naar de *Do's and don'ts with International Contract PhD-Candidates* werden gepresenteerd.
- 24 en 25 mei. Tijdens het ledenweekend in Den Dolder stonden de onderwerpen 'Wetenschap en politiek' en 'Wetenschap en kunst' centraal. Drie sprekers hielden presentaties over het onderwerp 'Politieke invloed en bekostiging Nederlands onderzoek en onderwijs': Hugo van Bergen (coördinator Parlement en wetenschap, KNAW), Elizabeth Koier (beleidsmedewerker, Erasmus Universiteit Rotterdam) en Jan van der Boon (directeur bedrijfsvoering, Universiteit Leiden). Twee presentaties werden gegeven over werk waarin wetenschap en kunst samenkomen en elkaar verrijken; door Erik Rietveld (filosoof en medeoprichter RAAAF, lid Akademie van Kunsten) en Koert van Mensvoort (kunstenaar en filosoof, lid Akademie van Kunsten) samen met Floris Kaayk (filmmaker en kunstenaar). Tijdens het ledendiner met onder andere alumni, politici, bestuurders van universiteiten, werden korte columns voorgedragen door: Arfan Ikram (lid De Jonge Akademie) over

diversiteit/inclusiviteit, Judith Tielen (kamerlid VVD) over wetenschap en parlement, en Micha Hamel (lid Akademie van Kunsten) over wetenschap en kunst.

- 19 september. Op deze ledendag aan de Universiteit Twente brachten de leden een bezoek de Behavioral, Management and Social Sciences (BMS) Tech4People Lab en Technohal. Na afloop was er een borrel met leden van de lokale jonge academie van TU Twente.
- 18 november. Deze ledendag verliep als pilot geheel in het Engels. Tijdens deze ledendag gaf Henriette Jensenius, scientific manager van het Lorentz Center, een presentatie over hun activiteiten en de mogelijkheden voor wetenschappers om workshops te organiseren.

1.4 Tracés

De Jonge Akademie kent vier tracés: Wetenschapsbeleid, Wetenschap en Maatschappij, Inhoud & Interdisciplinariteit en Internationalisering. Elk lid van De Jonge Akademie is actief in ten minste één tracé. Het is mogelijk om gedurende het lidmaatschap van tracé te wisselen.

Verder bestaat de mogelijkheid om in kleinere projectgroepen en werkgroepen activiteiten te organiseren en uit te voeren, bijvoorbeeld via het De Jonge Akademie Projectbeursprogramma.

2 TRACÉ WETENSCHAPSBELEID

De Jonge Akademie wil discussies over het nationale wetenschapsbeleid beïnvloeden door constructief maar kritisch te zijn. De Jonge Akademie adviseert de overheid op het gebied van wetenschapsbeleid, maar is zelf nooit (co-)auteur, en blijft het beleid kritisch volgen. De Jonge Akademie heeft in 2019 een intern visiedocument opgesteld waarin de onderwerpen zijn vastgesteld die De Jonge Akademie in deze periode als prioriteit ziet en ze haar belangrijkste standpunten benoemt. Dit visiedocument kan als leidraad dienen voor communicatie van individuele leden rondom actuele thema's zodat de visie van De Jonge Akademie uitgedragen wordt.

De Jonge Akademie is ook in 2019 regelmatig gevraagd als formele of informele gesprekspartner of informant bij de bespreking van beleidsvoornemens of de voorbereiding van beleidsevaluaties. Door de minister van OCW wordt De Jonge Akademie regelmatig geraadpleegd, zoals over de *Wetenschapsbrief* en de *Strategische Agenda Hoger Onderwijs en Onderzoek*. Ook de Vaste Kamercommissie OCW weet De Jonge Akademie te vinden om mee te praten over bijvoorbeeld de [\(Economische\) Waarde van Wetenschap](#). De raad van bestuur van NWO en directie van VSNU voeren ieder jaar overleg met het bestuur van De Jonge Akademie. Onderwerpen die daarbij op de agenda staan zijn bijvoorbeeld de aanvraagdruk, talentbeleid, aanpassingen in de Vernieuwingsimpuls en diversiteit.

De Jonge Akademie bezoekt jaarlijks de colleges van bestuur van een aantal universiteiten. In 2019 waren dat de Universiteit Utrecht, Wageningen University & Research en de Universiteit Twente. Tijdens deze gesprekken informeren De bestuursleden van De Jonge Akademie en de leden en alumni van De Jonge Akademie die werkzaam zijn op de betreffende universiteit, het cvb en beleidsmedewerkers over de activiteiten van De Jonge Akademie. Ook vinden discussies plaats over de standpunten van De Jonge Akademie over actuele beleidskwesties, zoals het *ius promovendi*, het recht om een wetenschapper te promoveren.

In de afgelopen jaren zijn op bijna alle Nederlandse universiteiten lokale jonge academies opgericht. Daarmee is een netwerk ontstaan van jonge academies in Nederland die elkaar snel kunnen vinden bij vragen, initiatieven of enquêtes, waardoor zij een groter bereik hebben en ervaringen kunnen uitwisselen.

Uitgelichte activiteiten in 2019

Supersterren en inbedding

Tijdens overleg met betrokkenen en via de media uitte De Jonge Akademie haar zorgen over de negatieve effecten van het zogenaamde 'supersterrenmodel' ([NRC, 3 februari 2019](#) en [ScienceGuide, december 2019](#)) of over de invoering van de inbeddingsgarantie door NWO blijkend uit de enquête die De Jonge Akademie hierover uitvoerde ([NRC, 13 mei 2019](#)). Een uitdrukkelijk geuite wens van De Jonge Akademie om ook teams te kunnen voordragen voor grote prijzen kreeg onlangs vorm toen NWO aankondigde dat voor Spinoza- en Stevinpremies volgend jaar ook deze mogelijkheid bestaat.

In [reactie op het rapport van de commissie Van Rijn](#) uitte De Jonge Akademie op verschillende manieren haar zorgen. In mei 2019 heeft De Jonge Akademie, vooruitlopend op het rapport, [met de KNAW uitgangspunten geformuleerd](#) voor hoe zij het rapport zullen lezen. Hierin kwam aan bod dat abrupte verschuivingen van gelden schadelijk worden geacht. Bèta-wetenschappers van De Jonge Akademie initieerden een [statement, ondertekend door ruim driehonderd bèta-wetenschappers](#), waarin werd benadrukt dat ze niet willen dat investeringen in bèta/techniek ten koste gaan van andere wetenschappen.

Onderwijs en regeldruk

Naar aanleiding van het opiniestuk van De Jonge Akademie over de regeldruk, dat in [2018 op nrc.nl](#) verscheen zijn leden van de Jonge Akademie in 2019 vaker in gesprek geweest met OCW over de balans tussen regeldruk en kwaliteitsborging.

Met het ComeniusNetwerk werd een opiniestuk geschreven over het belang van een grotere waardering voor docentschap ([NRC, 24 juni 2019](#)). Op universiteiten is het nog gebruikelijk medewerkers meer te waarderen omwille van hun onderzoek. De Jonge Akademie en het ComeniusNetwerk vinden dat doceren ook aan universiteiten een volwaardig carrièreperspectief moet worden. Er zouden functies moeten worden gecreëerd waarin het geven van onderwijs de hoofdzaak is.

De Jonge Akademie [steunde het initiatief van WOinActie](#) om op 2 september 2019 aandacht te vragen voor het belang van een solide financiering van de Nederlandse universiteiten over de volle breedte van de academische disciplines, door in Leiden een 'Ware Opening van het Academisch Jaar' te organiseren. De Jonge Akademie riep onderzoekers en docenten aan de verschillende Nederlandse universiteiten op het initiatief van WOinActie te ondersteunen door ofwel de opening in Leiden bij te wonen, ofwel bij de eigen academische opening hun steun kenbaar te maken.

Citizen science

In februari 2019 organiseerde De Jonge Akademie een [Citizen Science Workshop](#) voor wetenschappers en niet-wetenschappers die zich al bezighouden met *citizen science* in een breed spectrum aan onderwerpen en methoden. Het doel van de middag was om een begin te maken met uitwisselen van expertise, het gezamenlijk opstellen van een strategie voor *citizen science* in Nederland en te verkennen of er behoefte is aan een Nederlands expertisenetwerk op het gebied van *citizen science*.

Ius promovendi

Sinds in 2018 de wet *Bevordering internationalisering hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek* is aangenomen, volgt De Jonge Akademie het onderwerp op de voet, bijvoorbeeld door te monitoren hoe de verschillende universiteiten de wet implementeren. In deze wet werd de mogelijkheid gegeven voor het verlenen van het *ius promovendi* aan andere personeelsleden dan hoogleraren. De Jonge Akademie bespreekt het onderwerp onder andere met het Rectoren College en de colleges van bestuur van de verschillende universiteiten en deed een oproep tot [meer flexibiliteit en uniformiteit in de implementatie van het ius promovendi](#).

Politiek en verkiezingen

De Jonge Akademie heeft in 2019 standpunten uitgewerkt voor verkennende gesprekken met politieke partijen. De Jonge Akademie kijkt hoe zij hiermee verkiezingsprogramma's ten gunste van brede wetenschap en jonge onderzoekers kan beïnvloeden.

3 TRACÉ WETENSCHAP & MAATSCHAPPIJ

Vanuit het tracé Wetenschap & Maatschappij willen leden van De Jonge Akademie aan een breed publiek laten zien hoe wetenschap bedreven wordt, en de uitkomsten van nieuw wetenschappelijk onderzoek delen met een publiek van niet-experts.

Ook in 2019 hebben leden gewerkt met verschillende mediapartijen en zijn er diverse projecten ontwikkeld om wetenschap uit te dragen in de maatschappij.

Lopende projecten: Kennis op Straat, Faces of Science en de Nationale Postdocprijs

Via het door De Jonge Akademie opgezette en ondersteunde platform [Kennis op Straat](#), kunnen geïnteresseerden lezingen door wetenschappers aanvragen. Dat kan bijvoorbeeld op scholen, in bejaardenhuizen, buurthuizen en in kenniscafé's. Met deze lezingen brengen wetenschappers inhoudelijke thema's over én leggen ze de onderzoekende houding en de verwondering van wetenschap uit. In 2019 zijn plannen ontwikkeld voor een nieuwe vorm voor Kennis op Straat om doelgroepen in alle regio's van Nederland te bereiken. Dit wordt in 2020 verder uitgewerkt.

Samen met de KNAW en [Kennislink](#) is De Jonge Akademie in 2014 het project [Faces of Science](#) begonnen, waarin promovendi een inkijkje geven in hun leven en de wetenschap aan de hand van filmpjes, blogs, artikelen en meer. Doel is deze jonge wetenschappers in de schijnwerpers te zetten en te laten zien wat het leven als wetenschapper inhoudt. Faces of Science is vooral bedoeld voor jongeren die staan voor een studiekeuze, maar ook voor andere geïnteresseerden. De website wordt goed bezocht (91.045 unieke paginaweergaven per jaar, in stijgende lijn ten opzichte van het jaar ervoor (63.413)).

Jaarlijks reikt De Jonge Akademie samen met de Koninklijke Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen (KHMW) de Nationale Postdocprijs uit, als stimulans voor postdoconderzoekers die excellent wetenschappelijk onderzoek uitvoeren met (potentieel) grote maatschappelijke impact. De Nationale Postdocprijs bestaat uit een geldbedrag van € 10.000 en een oorkonde. In 2019 werd de Nationale Postdocprijs toegekend aan dr. Siroon Bekkering, postdoc bij de afdeling interne geneeskunde van het Radboudumc en het Royal Children's Hospital te Melbourne voor haar onderzoek naar het geheugen van het aangeboren immuunsysteem.

Uitgelichte activiteiten in 2019

'Hoe weet je dat?! Wetenschapscommunicatie van de toekomst'

Voor dit project van de jaarlichting 2017 werd een pilot uitgevoerd en er werden stappen gezet voor een samenwerking met universiteiten over het opzetten van een vak voor basisschoolkinderen door *honours* studenten met pabostudenten. Het idee om een landelijk programma te ontwikkelen bleek niet haalbaar, vooral door verschillen in de timing van onderwijsprogramma's aan pabo's, universiteiten en basisscholen. Lokaal bleken er wel mogelijkheden. De pilot bleek voor twee universiteiten, Leiden en Utrecht, aanleiding om zelf een programma op te zetten.

Moendoes digitaal

Het bordspel Moendoes krijgt een digitaal vervolg. Het spel is al jaren een succes: kinderen uit groep 7 en 8 en leerlingen in de onderbouw vmbo/havo/vwo kunnen in één lesuur ervaren hoe het is om te denken en werken als een wetenschapper. Ze beschrijven een onbekende planeet en gaan deze begrijpen met tips en puzzels. Het spel is inmiddels in vele talen vertaald (zoals het Hebreeuws, Arabisch, Zweeds en Turks) en de Nederlandse versie is uitverkocht. Het spel zal een vervolg krijgen in een digitale versie. Deze wordt samen met de Jonge Academie van Vlaanderen ontwikkeld. In 2019 is de ontwikkeling verder in gang gezet. De bedoeling is het spel in 2020 als website op te leveren.

Nieuwe doelgroepen

De Jonge Akademie richt haar activiteiten en projecten op verschillende doelgroepen. Leden van De Jonge Akademie zoeken continu nieuwe manieren van wetenschapscommunicatie. Zo is in 2019 een stripverhaal gemaakt, dat in 2020 wordt gepubliceerd. Dit stripverhaal heeft onder andere tot doel om de diversiteit van wetenschappers en wetenschap in beeld te brengen. Het stripboek is gemaakt voor kinderen tussen de 8 en 12 jaar.

In 2019 werd gestart met het project: 'Zin in een goed gesprek? Hoe een goede dialoog ontstaat tussen wetenschappers en burgers' om activiteiten op dat vlak in de toekomst met onderzoek te kunnen onderbouwen.

Maar ook startte een project waarin De Jonge Akademie kritisch naar het vlieggedrag van zichzelf en andere wetenschappers kijkt: 'Hoogvliegers vliegen minder. Naar een CO2-neutrale wetenschap'.

Deelname diverse publieksbijeenkomsten en bijdragen in de media

In 2019 gaven leden van De Jonge Akademie diverse lezingen bij onder andere de Kenniscafé-avonden in De Balie, Spui25 en VSNU-café. Verder traden leden op tijdens festivals en evenementen, waaronder het Oerol Festival en tijdens het Weekend van de Wetenschap. In de media zijn er bijdragen geweest van leden van De Jonge Akademie aan onder andere AVOTROS-radioprogramma *dr. Kelder en Co*. Marleen Kamperman en Lisa Becking schrijven columns voor *de Volkskrant*. Jeroen de Ridder schrijft opiniebijdragen die met enige regelmaat verschijnen in het *Nederlands Dagblad*.

4 TRACÉ INHOUD & INTERDISCIPLINARITEIT

Het tracé Inhoud & Interdisciplinariteit is een platform voor inhoudelijke uitwisseling en samenwerking. Leden die zich bezighouden met dit thema buigen zich over wetenschappelijke reflectie en maatschappelijke vragen die interdisciplinaire input nodig hebben.

Uitgelichte activiteiten in 2019

- **InterScience De Jonge Akademie**

Op de InterScience-symposia wordt een onderwerp vanuit verschillende disciplines belicht. Alfa-, bèta- en gammawetenschappers geven hun visie op een actueel thema. In 2019 vond een editie plaats met het thema [‘Wat je niet weet’](#), met vier leden van De Jonge Akademie: Daniël Oberski (statisticus), Hanneke Hulst (hersenenwetenschapper), Rivke Jaffe (urban science), Arfan Ikram (epidemioloog). De editie over ‘Grenzen’ kon helaas niet plaatsvinden op het geplande tijdstip en is verplaatst naar 2020.

- **Lezingen van leden over hun werk**

Ook in 2019 zijn er diverse inhoudelijke lezingen door leden gehouden, met name tijdens ledendagen, om elkaar te informeren over en te laten inspireren door hun onderzoek.

Op 22 mei organiseerden Raf de Bont en Rivke Jaffe een [tweedaagse workshop voor wetenschappers bij de UvA en een publiekslezing bij Spui25 over ‘politieke dieren’](#), zoals politiehonden. Wat is de rol van dieren in het bemiddelen bij conflicten tussen mensen?

- **Samenwerking met de KNAW en Akademie van Kunsten**

Leden en alumni van De Jonge Akademie nemen deel in diverse commissies en jury’s van de KNAW en Akademie van Kunsten, waaronder de verschillende raden, de jury van de Onderwijsprijs en de Heinekenprijzen; zie bijlage 4 voor een uitgebreid overzicht. Verder hebben leden van De Jonge Akademie meegedaan aan activiteiten van de KNAW en Akademie van Kunsten, waaronder bijeenkomsten met KNAW-disciplinegroepen en lezingen op bijeenkomsten van de KNAW en Akademie van Kunsten. De virtuele ontmoetingsplaats [Mingler.network](#) werd in 2016 gelanceerd om kruisbestuiving en ontmoeting in wetenschappelijk en artistiek onderzoek te vergemakkelijken. Ook in 2019 vonden Mingler-live-avonden plaats, waarvoor alle deelnemers van het netwerk werden uitgenodigd.

In augustus organiseerden leden van De Jonge Akademie en de Akademie van Kunsten een driedaags experiment waarin wetenschappers uit allerlei disciplines samen met kunstenaars aan de slag gingen met de Sustainable Development Goals (SDG’s). Het doel van dit ‘transdisciplinaire’ project was om vanuit de combinatie van verschillende invalshoeken tot nieuwe gezamenlijke inzichten te komen over beleidsadviezen betreffende de SDG’s in Nederland. De bijeenkomst resulteerde in een aantal projectvoorstellen over individuele doelen die in 2020 verder ontwikkeld worden.

5 TRACÉ INTERNATIONALISERING

Het tracé Internationalisering onderneemt de volgende activiteiten:

- het ontwikkelen van een wereldwijd netwerk van jonge wetenschappers (al dan niet via andere jonge academies);
- het ontwikkelen van gezamenlijke projecten met internationale wetenschappers;
- het ontwikkelen van een grotere internationale lobby, waarmee ook bijvoorbeeld de Europese Unie of de Verenigde Naties kan worden benaderd.

Tijdens de ledendag op 19 september 2019 vond een discussie plaats over de voertaal van De Jonge Akademie. De Jonge Akademie vindt dat alle wetenschappers welkom zijn binnen De Jonge Akademie en dat het van belang is de wetenschap zo goed mogelijk te representeren. Gezien de kernactiviteiten van De Jonge Akademie, zoals overleg met verschillende wetenschappelijke organisaties en het uitdragen van wetenschappelijke inzichten naar samenleving en onderwijs, is een actieve beheersing van het Nederlands echter belangrijk. Het vergaderen in het Engels zou eraan kunnen bijdragen dat leden die het Nederlands minder goed beheersen zich niet buitengesloten voelen en gelijkwaardig hun inbreng kunnen doen. Als pilot was de voertaal van de ledendag op 18 november 2019 in het Engels. Het vervolg van de discussie over de voertaal van De Jonge Akademie en de implicaties hiervan vindt in 2020 plaats.

Uitgelichte activiteiten in 2019

- Science buddies voor gevluchte wetenschappers

De Jonge Akademie verleende ook in 2019 medewerking aan het NWO Hestia programma – Impuls voor Vluchtelingen in de Wetenschap, de NWO-pilot die voortvloeit uit de samenwerking tussen De Jonge Akademie, NWO, KNAW en UAF naar aanleiding van het initiatief Science Buddies. De Jonge Akademie en KNAW zijn betrokken bij de organisatie van de [informatiebijeenkomst](#) en de uitreiking van de beurzen.

- *Do's and don'ts international contract PhD-candidates*

De Jonge Akademie heeft in 2018 een [vragenlijst over international contract PhD candidates](#) uitgezet met vragen aan internationale promovendi en hun begeleiders over wat wel en niet goed gaat. Met dit onderzoek wil De Jonge Akademie de universiteiten adviseren over deze groep promovendi en deze promovendi zelf ondersteunen bij hun academische inspanningen tijdens hun promotie en daarna. De vragenlijst is door een groot aantal respondenten uit beide groepen ingevuld. De analyses van de verzamelde data werden in 2019 afgerond en zullen in 2020 worden gepubliceerd.

- Deelname aan internationale bijeenkomsten

In 2019 heeft De Jonge Akademie de Worldwide Meeting of Young Academies bezocht en succesvolle projecten uit Nederland gepresenteerd, zoals *A Beginners Guide to Dutch Academia* en het Hestia-programma. Ook werd meegeschreven aan de *Guiding principles* van de wereldwijde *young academies* met basisprincipes die de *young academies* wereldwijd delen. Uiteindelijk heeft De Jonge Akademie de finale versie niet kunnen ondertekenen omdat deze nog te veel uitgaat van het idee dat een academicus op alle fronten excellent moet zijn en met een [gepubliceerd statement](#) beoogde De Jonge Akademie de discussie over deze 'ideale' academicus op gang te brengen.

- Lidmaatschap internationale organisaties

Alumni Nathalie Katsonis en Martijn Wieling zijn lid van de Global Young Academy. Lid Linnet Taylor en alumnus Casper Hoogenraad zijn lid van de Young Academy of Europe.

6 COMMISSIES VAN DE JONGE AKADEMIE

Er zijn twee permanente commissies binnen De Jonge Akademie:

De Jonge Akademie Projectbeurscommissie

De Jonge-Akademie-projectbeurzen maken het voor leden van De Jonge Akademie mogelijk om in onderlinge samenwerking plannen en ideeën uit te werken die passen binnen de doelstellingen van De Jonge Akademie (zie 1.1). Plannen van leden van De Jonge Akademie waarbij één of meer van De Jonge-Akademie-doelen gerealiseerd worden, kunnen voor financiering in aanmerking komen. Het project of de activiteit hoeft niet voor alle leden van De Jonge Akademie relevant te zijn. De Jonge Akademie Projectbeurscommissie is verantwoordelijk voor het toekennen van een beperkt aantal beurzen. In 2019 zijn twee rondes gehouden. Bijlage 3 beschrijft de toegekende projecten in 2019.

Leden De Jonge Akademie Projectbeurscommissie:

Behnam Taebi (voorzitter en bestuursverantwoordelijke eerste ronde), Lisa Becking (gewoon lid eerste ronde en voorzitter en bestuursverantwoordelijke tweede ronde), Raf de Bont, Lude Franke (eerste ronde), Arfan Ikram (tweede ronde), Rivke Jaffe (eerste ronde), Dora Matzke (tweede ronde), Daniel Oberski (tweede ronde),

Selectiecommissie

De Selectiecommissie De Jonge Akademie bestaat uit vier leden, twee uit De Jonge Akademie en twee uit de KNAW. De selectiecommissie wordt technisch voorgezeten door de voorzitter van De Jonge Akademie. De selectiecommissie selecteert ieder jaar tien nieuwe leden voor De Jonge Akademie.

Voor de selectie van leden van lichting 2020 werden in totaal 94 kandidaten voorgedragen, onder wie 46 mannen en 48 vrouwen, en ruwweg 12 alfa-, 37 gamma-, en 32 bèta-, en 13 medische wetenschappers.

Tijdens de eerste selectieronde is een aantal criteria gehanteerd voor de beoordeling van kandidaten, zoals opgenomen in het Reglement Selectie De Jonge Akademie:

- kwaliteit publicaties blijkend uit tijdschriften, impactscore of uitgever;
- externe waardering blijkend uit *invited lectures*;
- externe waardering blijkend uit prijzen, NWO-subsidies, KNAW-fellowships en dergelijke;
- Innovatieve karakter en belang van het onderzoek;
- wetenschappelijke zelfstandigheid, ontwikkeling eigen onderzoekslijn;
- verbreding wetenschappelijke ideeën na promotie, niet beperkt tot één onderwerp;
- internationale oriëntatie -> weggeweest tijdens of na promotie;
- interdisciplinariteit (bewust);
- *outreach* (spin-off, bedrijfjes, populariseringactiviteiten);
- bestuursactiviteiten.

Op basis van deze beoordelingsronde zijn twintig kandidaten uitgenodigd voor een gesprek met de selectiecommissie. Na de gesprekken zijn tien kandidaten geselecteerd om lid te worden. In bijlage 2 geven we een overzicht van de geselecteerde leden van De Jonge Akademie.

Leden selectiecommissie in 2019:

- Prof. dr. Carlijn Bouten, Technische Universiteit Eindhoven, lid KNAW Domein Natuur- en Technische Wetenschappen;
- Prof. dr. dr. Holger Gzella, Universiteit Leiden, lid KNAW, Domein Geesteswetenschappen;
- Prof. dr. Marieke van den Brink, Radboud Universiteit Nijmegen, lid De Jonge Akademie;
- Dr. ir. Frans Snik, Universiteit Leiden, lid De Jonge Akademie.

Technisch voorzitter van de selectiecommissie is de voorzitter van De Jonge Akademie, Prof. dr. Belle Derks, Universiteit Utrecht.

7 FINANCIËLE VERANTWOORDING

De KNAW-bijdrage voor De Jonge Akademie was in 2019 € 276.000. De realisatie bedroeg € 270.768,95¹.

Rekening	Jaarbudget	Realisatie 2019
Salarislasten	50.570,00	43.949,35
Publicatiekosten	36.930,00	20.421,40
Overige beheerskosten	1.800,00	4.006,46
Symposia/workshops	41.900,00	38.774,43
Reis- en verblijfskosten	6.500,00	5.091,38
Representatiekosten	800,00	65,89
Vergoedingen besturen	32.500,00	32.499,94
Project- en standaardbeurzen	100.000,00	120.960,10
Bijdrage onderzoek	5.000,00	5.000,00
Eindtotaal	276.000,00	270.768,95

Vanwege een andere deeltijdfactor waren de salarislasten in 2019 lager dan begroot. De publicatiekosten zijn lager uitgevallen (€ 20.421,40) dan begroot (€ 36.930). Dit verschil komt door uitstel van het bouwen van een nieuwe website voor De Jonge Akademie (voor 2019 begroot op € 17.000). De kosten in het kader van Symposia/workshops zijn binnen budget gebleven (realisatie: € 38.774,43; begroot: € 41.900) ondanks het organiseren van de ledendagen en installatie op externe locaties in verband met de verbouwing van het Trippenhuis. Door het uitwijken naar een externe locatie voor de kennismaking nieuwe leden en het organiseren van meer werkgroep overleggen zijn de Overige beheerskosten hoger uitgevallen dan begroot.

In de post Congressubsidie zijn de projectbeurzen en de standaardbeurzen opgenomen.

Aan projectbeurzen is in de twee rondes van 2019 in totaal € 82.912,00 toegekend. Van voorgaande jaren is € 3.390,87 aan gelden van toegekende projectbeurzen teruggekomen; van projecten die zijn afgerond en waarvan de kosten lager zijn uitgevallen, of van projectbeursactiviteiten die niet zijn doorgegaan. Dit resulteerde in een realisatie van € 79.521,13.

Aan standaardbeurzen wordt elk jaar € 50.000 toegekend – per lid € 1.000 euro per lidmaatschapsjaar. Van de standaardbeurzen van de leden uit de lichte 2014 die in 2019 alumni werden, is € 8.561,03 niet besteed en aan gelden teruggekomen. Dit is minder dan in voorgaande jaren aan gelden terugkwam. Voor deze totaalpost is netto € 120.960,10 gerealiseerd in 2019, meer dan begroot.

¹ In dit totaalbedrag is een nota à € 8.581,01 meegenomen die voor De Jonge Akademie bestemd was, maar per abuis op een andere kostenpost is geboekt.

Bijlage 1. De Jonge Akademie ledenoverzicht april 2019

Naam	Lichting	Vakgebied	Universiteit/Organisatie	Faculteit/Afdeling
Dr. Han Thomas Adriaenssen	2018	Geschiedenis van de filosofie	Rijksuniversiteit Groningen	Afdeling Geschiedenis van de Filosofie
Dr. Anton Akmerhov	2019	Quantum nanowetenschappen/ Natuurwetenschappen	Technische Universiteit Delft	Faculteit Toegepaste Natuurwetenschappen/Afdeling Quantum Nanoscience
Dr. Nadine Akkerman	2018	Engelse letterkunde en cultuurgeschiedenis	Universiteit Leiden	Afdeling Engelse taal en cultuur, Centre for the Arts in Society (LUCAS)
Prof. dr. Lenneke Alink	2015	Pedagogische wetenschappen	Universiteit Leiden	Faculteit Sociale Wetenschappen
Dr. Lisa Becking	2018	Mariene Biologie	Wageningen Universiteit & Researchcentrum	Department Animal Sciences, Marine Animal Ecology
Prof. dr. Celia Berkers	2017	Biochemie en celbiologie	Universiteit Utrecht	Afdeling Diergeneeskunde
Dr. Saskia Bonjour	2019	Gender & Politics	Universiteit van Amsterdam	Afdeling Politicologie
Dr. Raf de Bont	2015	Wetenschapsgeschiedenis	Universiteit Maastricht	Science, Technology and Society Studies
Dr. Quentin Bourgeois	2017	Archeologie	Universiteit Leiden	Faculteit der Archeologie
Prof. dr. Marieke van den Brink	2015	Gender- en diversiteitsstudies/organisatie-antropologie	Radboud Universiteit Nijmegen	Faculteit Sociale Wetenschappen
Prof. dr. Pieter Bruijninx	2016	Chemie & katalyse	Universiteit Utrecht	Debye Instituut voor Nanomateriaalkunde
Dr. Angélique Cramer	2018	Methodologie voor (klinische) psychologie	Tilburg University	Department of Methodology and Statistics
Prof. dr. Patricia Dankers	2015	Chemie, biomaterialen	Technische Universiteit Eindhoven	Instituut voor Complexe Moleculaire Systemen, Faculteit Biomedische Technologie
Prof. dr. Belle Derks	2016	Sociale en organisatiepsychologie	Universiteit Utrecht	Vakgroep Sociale, Gezondheids- en Organizepsychologie
Dr. Tatiana Filatova	2016	Milieueconomie	Universiteit Twente	Department Governance and Technology for Sustainability (CSTM)
Prof. dr. Lude Franke	2017	Genetica en bio-informatica	Universitair Medisch Centrum Groningen	Afdeling Genetica
Dr. Helmer Helmers	2019	Historisch Nederlandse letterkunde	Universiteit van Amsterdam	Faculteit Geesteswetenschappen/Departement Neerlandistiek
Dr. Jason Hessels	2016	Astrofysica	Universiteit van Amsterdam / ASTRON - Netherlands Institute for Astronomy	Anton Pannekoek Instituut voor Sterrenkunde / Astronomy Group
Dr. Nanna Haug Hilton	2019	Sociolinguïstiek	Rijksuniversiteit Groningen	Groningen Centre for Language and Cognition/Minorities and Multilingualism
Dr. Barbora Hola	2018	Internationaal strafrecht	Vrije Universiteit Amsterdam	Afdeling Strafrecht en Criminologie
Dr. Arjan Houtepen	2017	Fysische chemie, vastestofchemie, nanomaterialen	Technische Universiteit Delft	Afdeling Chemical Engineering
Dr. Hanneke Hulst	2018	Neurologie	Amsterdam Universitair	Afdeling Anatomie en

			Medisch Centrum (locatie Vrije Universiteit)	Neuwetenschappen
Prof. dr. Arfan Ikram	2019	Epidemiologie en medische statistiek	Erasmus Universitair Medisch Centrum	Afdeling Epidemiologie
Prof. dr. ir. Alexandru Iosup	2016	Technische informatica	Vrije Universiteit Amsterdam / Technische Universiteit Delft	Faculteit Computer Science / Faculteit Elektrotechniek, Wiskunde en Informatica
Prof. dr. Rivke Jaffe	2015	Antropologie/geografie	Universiteit van Amsterdam	Dept. Geografie, Planologie en Internationale Ontwikkelingsstudies
Prof. dr. Marleen Kamperman	2015	Polymeerchemie	Rijksuniversiteit Groningen	Faculty of Science and Engineering & Zernike Institute for Advanced Materials
Prof. dr. Merel Keijzer	2017	Toegepaste taalwetenschap, Engelse taalkunde	Rijksuniversiteit Groningen	Afdeling Applied Linguistics, Groningen Center for Language and Cognition
Prof. dr. Renske Keizer	2019	Familiesociologie	Erasmus Universiteit Rotterdam	Erasmus School of Social and Behavioral Sciences
Prof. dr. Floris de Lange	2015	Cognitieve neurowetenschap	Radboud Universiteit Nijmegen, Donders Instituut	Centre for Cognitive Neuroimaging
Prof. dr. Johan van Leeuwen	2015	Wiskunde	Technische Universiteit Eindhoven	Faculteit Wiskunde en Informatica
Dr. Dora Matzke	2018	Psychologie	Universiteit van Amsterdam	Afdeling Psychologie, Programmagroep Psychologische Methodenleer
Dr. Selma de Mink	2019	Sterrenkunde	Universiteit van Amsterdam	Faculteit der Natuurwetenschappen, Wiskunde en Informatica/ Anton Pannekoek Institute of Astronomy
Dr. Daniel Oberski	2018	Methodologie en statistiek	Universiteit Utrecht	Departement Methoden & Statistiek
Dr. Bettina Reitz-Josse	2018	Latijnse taal en letterkunde	Rijksuniversiteit Groningen	Afdeling Griekse en Latijnse Talen en Cultuur
Prof. dr. ir. Jeroen de Ridder	2017	Filosofie	Vrije Universiteit Amsterdam/ Rijksuniversiteit Groningen	Afdeling Filosofie
Prof. dr. Liesbeth van Rossum	2016	Interne geneeskunde/ endocrinologie	Erasmus Medisch Centrum	Afdeling Inwendige Geneeskunde
Dr. ir. Hester den Ruijter	2017	Experimentele cardiologie	Universitair Medisch Centrum Utrecht	Laboratorium voor Experimentele Cardiologie
Prof. dr. Rens van de Schoot	2016	Toegepaste statistiek	Universiteit Utrecht	Afdeling Methoden & Statistiek
Dr. Erik van Sebille	2019	Oceanografie	Universiteit Utrecht	Faculteit Betawetenschappen/ Departement Natuurkunde/ Institute for Marine and Atmospheric research
Dr. Stephan Smeekes	2019	Econometrie en statistiek	Universiteit Maastricht	School of Business and Economics/ department of Quantitative Economics
Dr. Arne Smeets	2019	Wiskunde	Radboud Universiteit Nijmegen	Afdeling Wiskunde
Dr. ir. Frans Snik	2017	Sterrenkunde	Universiteit Leiden	Sterrewacht Leiden
Dr. Kristine	2017	Engelse literatuur,	Vrije Universiteit	Afdeling Taal, Literatuur en

Steenbergh Prof. dr. Stefan van der Stigchel	2016	environmental humanities Experimentele psychologie	Amsterdam Universiteit Utrecht	Communicatie Afdeling Psychologische Functieleer
Dr. ir. Behnam Taebi	2016	Techniekfilosofie	Technische Universiteit Delft	Section Ethics and Philosophy of Technology
Dr. Marie-José van Tol	2019	Cognitieve neuropsychiatrie	Universitair Medisch Centrum Groningen	Afdeling Biomedical Sciences of Cells and Systems/Cognitive Neuroscience Center
Prof. dr. Jan- Willem Veening	2015	Moleculaire genetica	Rijksuniversiteit Groningen	Groningen Biomolecular Sciences and Biotechnology Institute
Dr. mr. Christiaan Vinkers	2016	Psychiatrie	Amsterdam Universitair Medisch Centrum (locatie Vrije Universiteit)	Afdeling Anatomie en Neurowetenschappen
Prof. dr. Martijn Wieling	2015	Computationele taalkunde	Rijksuniversiteit Groningen	Informatiekunde
Dr. Erin Wilson	2017	Politicologie, religiewetenschappen	Rijksuniversiteit Groningen	Centre for Religion, Conflict and the Public Domain

Bijlage 2. De Jonge Akademie nieuwe leden 2019

Op 21 maart 2019 zijn de volgende personen als lid van De Jonge Akademie geïnstalleerd:

Dr. Anton Akhmerov (natuurkunde, TU Delft)

Natuurkundige Anton Akhmerov (1984) doet met computersimulaties onderzoek naar kwantummechanische systemen en nanosupergeleiders. Ook heeft hij interesse voor opensource software en open data. Hij ontwikkelde een Massive Open Online Course (MOOC) en heeft zo duizenden mensen kennis bijgebracht over topologie in kwantummechanica. Ook ontwikkelde hij 'Zesje', software om tentamens efficiënt en systematisch te corrigeren. Voor Zesje heeft hij de Delft Educational Fellowship 2018 ontvangen. Akhmerov is lid van de redactieraad van het open access *New Journal of Physics*. Via De Jonge Akademie wil hij bijdragen aan beleidsveranderingen voor de wetenschap.

Dr. Saskia Bonjour (politicologie, Universiteit van Amsterdam)

Aan de Universiteit van Amsterdam doet politicologe Saskia Bonjour (1980) onderzoek naar migratie en migratiebeleid. Ze doceert over gender, racisme en intersectionaliteit, vanuit politicologisch en historisch perspectief. Met haar interdisciplinaire onderzoek heeft zij zich ontwikkeld tot internationaal expert. Als lid van De Jonge Akademie wil ze (on)gelijkheid op Nederlandse universiteiten agenderen langs lijnen van etniciteit en 'ras', met aandacht voor de effecten op loopbanen van wetenschappers.

Dr. Helmer Helmers (historische letterkunde, Universiteit van Amsterdam)

Helmer Helmers (1977) onderzoekt de geschiedenis van media en politiek. Hij publiceerde over Engels-Nederlandse letterkundige relaties in de zeventiende eeuw. Verder zette hij verschillende nationale en internationale samenwerkingen op. Zijn huidige onderzoek richt zich op de relatie tussen media en diplomatie (publieksdiplomatie) in Europa in de zeventiende eeuw. Hij leidde ook een onderzoeksproject over het recent ontdekte scheepswrak bij Texel, dat veel media-aandacht kreeg. Helmers wil zich binnen De Jonge Akademie inzetten voor de positie van de geesteswetenschappen en voor transparanter beleid voor toekenning van onderzoekssubsidies, met speciale aandacht voor het debat over excellentie en voor het Mattheüseffect, waarbij steeds dezelfde mensen beurzen krijgen, wat hen weer betere kansen geeft op vervolgeb beurzen.

Dr. Nanna Hilton (taalwetenschap, Rijksuniversiteit Groningen)

Nanna Hilton (1981) is gespecialiseerd in sociolinguïstiek. Zij betreft het publiek actief bij haar onderzoek, bijvoorbeeld door samen met niet-wetenschappers onderzoek te doen. Daarnaast presenteert ze de podcast *In de wetenschap* en werkte ze mee aan twee MOOCs. Hilton heeft het bachelor programma Minorities & Multilingualism aan de Rijkuniversiteit mede-ontwikkeld, en in een klein team de master Multilingualism opgezet. In lijn met haar onderzoek wil Hilton zich ook binnen De Jonge Akademie inzetten voor *citizen-science*-projecten.

Prof. dr. Renske Keizer (sociologie, Erasmus Universiteit)

Renske Keizer (1983) onderzoekt de rol van familie en vooral de rol van vaders in het ontstaan en voortbestaan van sociale ongelijkheid. Haar onderzoek bevindt zich op het snijvlak van sociologie, demografie, pedagogiek en psychologie. De afgelopen jaren ontving zij naast meerdere grote onderzoekssubsidies ook de Bessensaprijz voor de manier waarop ze haar onderzoek aan een breed publiek presenteerde. Ze geeft regelmatig lezingen aan beleidsmakers en brengt haar onderzoek onder de aandacht van de media. Binnen De Jonge Akademie wil zij bijdragen aan discussies over wetenschapsfinanciering, loopbaanbeleid, interdisciplinariteit en indicatoren en meetbaarheid.

Dr. Selma E. de Mink (astrofysica, Universiteit van Amsterdam)

Selma de Mink (1983) onderzoekt de astrofysica van zware sterren. Na haar promotie in 2010 verwierf ze drie van de meest prestigieuze sterrenkundefellowships ter wereld en werkte onder andere bij NASA. Nu leidt ze een onderzoeksgroep die het leven van dubbelsterren en de vorming van zwarte gaten bestudeert, onder andere met computersimulaties en de nieuwste detecties van zwaartekrachtsgolven. De Mink deelt graag haar fascinatie voor haar vakgebied met een breder publiek en ze zet zich in voor jonge vrouwen in de theoretische astrofysica.

Dr. Erik van Sebille (fysische oceanografie, Universiteit Utrecht)

Fysisch oceanograaf Erik van Sebille (1981) onderzoekt hoe kleine deeltjes, zoals plastic en plankton, worden getransporteerd in zee. Hij is geïnteresseerd in de invloed van oceaanstromingen op het klimaat, ecosystemen en vervuiling en werkt op het snijvlak van verschillende disciplines: natuurkunde, biologie en beleidswetenschappen. Hij werkt ook mee aan het *citizen-science*-project Plastic Tide, waarin amateur-dronepiloten wereldwijd de hoeveelheid plastic op stranden in kaart brengen. Bij De Jonge Akademie wil Van Sebille zich inzetten voor het transparanter maken van wetenschappelijke data en methoden en het betrekken van belanghebbenden bij onderzoek.

Dr. Stephan Smeekes (economie, Maastricht University)

Stephan Smeekes (1983) is econoom en ontwikkelt onderzoeksmethoden waarin hij econometrie, statistiek en datawetenschap samenbrengt. Daarbij zoekt Smeekes interactie met andere vakgebieden en de maatschappij. Zijn werk is

ook voor andere disciplines van toegevoegde waarde. Zo bleek tijdens zijn onderzoek met klimaatonderzoekers dat econometrische technieken voor trendbreuken en geleidelijke veranderingen ook heel geschikt zijn om de evolutie van atmosferische deeltjes te modelleren. Smeets wil interdisciplinair onderzoek ook binnen De Jonge Akademie bevorderen.

Dr. Arne Smeets (wiskunde, Radboud Universiteit)

Wiskundige Arne Smeets (1986) werkt op het snijvlak van algebra, meetkunde en getaltheorie. Smeets geldt als grote expert in het toepassen van abstracte technieken uit onder andere de logaritmische en birationale meetkunde op concrete problemen uit de getaltheorie. Hij won meerdere onderscheidingen als docent. Verder steekt hij veel energie in *community building* binnen zijn vakgebied. Smeets wil bijdragen aan de verbetering van het wetenschapsbeleid, met aandacht voor thematische diversiteit en voor de positie van de kleinere vakgebieden. Via De Jonge Akademie wil Smeets kijken of de bestaande mechanismen voor onderzoeksfinanciering fijnmazig genoeg zijn en alle vakgebieden voldoende tot hun recht laten komen.

Dr. Marie-José van Tol (psychiatrie, neuropsychologie, en affectieve en cognitieve neurowetenschappen, UMC Groningen)

Marie-José van Tol (1980) onderzoekt de rol van de hersenen en cognitie bij het ontstaan en voortbestaan van psychische stoornissen, zoals depressie en angst, en specifieke symptomen zoals suïcidaliteit. Met haar team wil ze behandeling en preventie van psychische problemen verbeteren, bijvoorbeeld door beter te kunnen voorspellen voor wie welke behandeling het beste werkt. Verder zet Van Tol zich in voor het betrekken van een groter publiek bij wetenschap. In 2017 zette ze samen met de Hersenstichting een publiekslab op, waarin ze lieten zien en ervaren dat mensen met een prikkelbare stemming onbewust meer letten op negatieve informatie dan op positieve informatie. Van Tol wil bij De Jonge Akademie onder andere verkennen wat voor jonge onderzoekers het effect is van kleine en grotere collaboratieve beurzen.

Bijlage 3. De Jonge Akademie Projectbeurzen 2019

In 2019 is aan de volgende projecten een De Jonge Akademie Projectbeurs toegekend:

1^e ronde, maart 2019

Lisa Becking

Virtual-reality-3D-verhalen van marien onderzoek in Papua

Raja Ampat, West Papua, Indonesië ligt in het epicentrum van de hoogste mariene biodiversiteit ter wereld en wordt sterk gepromoot als *tourist destination*. De vraag is wat het effect is van toenemende toerisme op de mariene ecosystemen en op de mensen die ervan afhankelijk zijn, en welke gevolgen dit heeft op het natuurbehoud/beleid van mariene natuurparken in Raja Ampat. De veerkracht van het sociaal-ecologisch systeem van mariene parken in Raja Ampat wordt tijdens een wetenschappelijke expeditie in oktober 2019 geanalyseerd vanuit de lenzen van verschillende disciplines: mariene biologie, hydrologie, milieubeheer en -bestuur, ontwikkelingseconomie, sociologie, dynamische systeem modellering en onderwijs. Het diverse team van wetenschappers, natuurbeschermers en docenten die hetzelfde probleem analyseren wordt met behulp van dit project uitgebreid met het perspectief van een kunstenaar. De kunstenaar Martin Edström (<https://martinedstrom.com/>) is fotograaf en cinematograaf en zal een ander licht laten schijnen op de ecosystemen van Raja Ampat en op ons onderzoek. Zijn bijdrage aan de expeditie biedt de mogelijkheid om de unieke ecosystemen te visualiseren en te tonen aan mensen zoals beleidsmakers die nooit in het gebied komen, maar er wel beslissingen over nemen. Het is ook een manier om bredere steun voor het onderzoek te krijgen bij het algemene publiek, zowel in Indonesië als in Nederland.

Quentin Bourgeois,

Stone Age Stories - Een combinatie van archeologie, linguïstiek en DNA in een *graphic novel*

Het Stone-Age-Stories-project heeft als doel spectaculaire nieuwe inzichten in de archeologie te vertalen in een eerste opzet voor een *graphic novel* gericht op (jong)volwassenen. De kern van dit verhaal speelt zich af zo'n 5000 jaar geleden en is gebaseerd op o.a. het onderzoek van Quentin Bourgeois. Rond 3000 v. Chr. ontstaat in Europa een cultuur in een gebied tussen de Volga en de Rijn wiens impact tot op de dag van vandaag nog nazindert. Nieuwe methodes en inzichten hebben de voorbije vijf jaar ons beeld van deze periode radicaal veranderd en het verhaal wat nu langzamerhand bloot gelegd wordt leest als een roman. Een simpele bloemlezing uit de toptijdschriften van de voorbije vijf jaar schetst een beeld van massale migraties (*Nature*), er heersten (pest)epidemieën (o.a. *Cell*), jongetjes gingen vanaf een jaar of zeven meer dan 600 km van huis wonen en komen pas terug als ze 17 zijn (*PLOS One*). We ontdekken identieke graven van Moskou tot Amsterdam en hebben aanwijzingen voor extreme genderverschillen (*PNAS*). Er duiken steeds meer bewijzen op dat de mensen van deze cultuur het Proto-Indo-Europees spraken en verantwoordelijk zijn voor het feit dat bijna iedereen in Europa nu een dochter van deze taal spreekt (*Antiquity*). Samen met de getalenteerde schrijfster (Linda Dielemans, www.lindadielemans.com) en kunstenaar (<http://www.joerilefevre.com/>) maken leden van De Jonge Akademie een *graphic novel* die deze ingrediënten verwerkt tot een spannend verhaal, maar die ook duidelijk maakt hoe we dit nu eigenlijk weten.

Marieke van den Brink, Nadine Akkerman, Bettina Reitz-Joosse, Hester den Ruijter, Behnam Taebi

Inclusie en diversiteit in het hoger onderwijs

De projectgroep diversiteit werkt aan een visiedocument over 'de inclusieve universiteit', waarin zij zich afvragen hoe een inclusieve universiteit eruitziet, welke mechanismen zorgen voor inclusie/exclusie en welke maatregelen nodig zijn om inclusie te bewerkstelligen. Een eerste stap van een overkoepelend diversiteitsplan is een verkennend onderzoek naar welke kennis al voorhanden is over diversiteit en inclusie in het hoger onderwijs. Hoewel de kennis over gendermechanismen en de effectiviteit van genderinterventies in het hoger onderwijs bij de leden van De Jonge Akademie ruimschoots aanwezig is, is er minder bekend over effectief beleid dat zich richt op etniciteit/ras, seksuele voorkeur en mentale en lichamelijke beperking. Deze kennis is noodzakelijk zodat de projectgroep Diversiteit van De Jonge Akademie een onderbouwde visie en standpunt kan innemen over diversiteit en inclusie, en beter en geïnformeerd adviezen kan geven aan beleidsmakers zoals OCW, NWO, KNAW, VSNU en universiteitsbesturen.

Angelique Cramer, Martijn Wieling, Barbora Hola, Saskia Bonjour

Onderwijs en onderzoek: een kwestie van (welke) balans?

In de afgelopen jaren bleek dat te weinig handen te veel onderwijswerk moeten verzetten. Dit komt onder andere door een toename van het aantal studenten met 68% sinds 2000 terwijl er een afname was van 25% aan overheidsgeld per student. De werkdruk is hoog in het academische onderwijs. Het is zelfs de reden dat een aantal collega's de wetenschap, een illusie armer, hebben verlaten. Leden van De Jonge Akademie buigen zich in dit project over de vraag of er misschien meer collega's zijn dan we misschien denken die onvoldoende voldoening halen uit lesgeven. Met een online survey willen zij onderzoeken welke voorkeur onderzoekers hebben voor het percentage onderwijs in hun contract en welke motivatie hieraan ten grondslag ligt.

Belle Derks, Stefan van der Stigchel

De Jonge Akademie podcasts

Het bestuur van De Jonge Akademie wil een nieuwe manier ontwikkelen om naar buiten te brengen wat er binnen De Jonge Akademie gebeurt, welke thema's er spelen, welke projecten in ontwikkeling zijn etc. Zij willen daarom een maandelijkse/tweemaandelijke podcast ontwikkelen waarin elke keer een thema gekozen wordt, waarover met verschillende leden gepraat wordt. Voorbeelden van thema's zijn: de NWO-inbeddingsgarantie (waarom vinden we het een probleem, wat doen we eraan, hoe verloopt ons contact met NWO), buitenlandse promovendi (wat zijn voor en nadelen, hoe vergaat het buitenlandse promovendi, wat zijn belangrijke randvoorwaarden), gebrek aan diversiteit in de wetenschap, en *citizen science*.

Hanneke Hulst, Barbora Hola, Daniel Oberski, Lisa Becking, Angélique Cramer, Nadine Akkerman, Han Thomas Adriaenssen, Arfan Ikram, Dora Matzke, Bettina Reitz-Josse

Zin in een goed gesprek? Hoe een goede dialoog ontstaat tussen wetenschappers en burgers

Onderzoekers verzorgen met regelmaat lezingen voor een breed publiek, universiteiten werken samen met scholen, en communicatiemedewerkers proberen via krant, radio en tv wetenschappelijke resultaten bij een zo groot mogelijk publiek onder de aandacht te krijgen. Hierbij moeten wetenschappers niet alleen helder kunnen presenteren, maar ook een goed gesprek kunnen aangaan, waarbij achterliggende zorgen, vragen, vooronderstellingen op tafel komen, en onderzocht kunnen worden. Als we wetenschapscommunicatie verder onder de loep nemen, zijn er twee punten waar winst te behalen is: 1) Het karakter van wetenschapscommunicatie is voornamelijk zendend. De wetenschapper vertelt, het publiek luistert. Soms worden vragen gesteld door het publiek, maar een echte dialoog tussen wetenschappers en publiek komt maar zelden tot stand; 2) Via de kanalen die wetenschappers doorgaans gebruiken om informatie te delen, wordt vooral een publiek bereikt dat toch al een zekere interesse in, of betrokkenheid bij, onderzoek en onderwijs heeft. Wie geen onderwijs volgt of niet zonder meer geïnteresseerd is in wetenschap en onderzoek bezoekt doorgaans geen lezingen, en wordt maar in beperkte mate bereikt door de communicatieafdelingen van de universiteiten.

Lichting 2018 van De Jonge Akademie wil in haar jaarproject op bovenstaande twee punten inspelen. Hoe kun je als wetenschapper in plaats van te zenden echt in gesprek treden met mensen uit de maatschappij? Een dialoog voeren? Hierbij wordt de dialoog gezien als een bijzonder gesprek. Het gaat niet om winnen (zoals bij een discussie of een debat), maar het is de bedoeling om samen tot iets nieuws te komen. In een dialoog wordt gereflecteerd op motivaties én vooral ook effecten van spreek- en luistergedrag, op onze impliciete aannames en op strategieën die we gebruiken om anderen te overtuigen en wat die teweegbrengen. In een dialoog geldt het principe van wederkerigheid: het doel is pas gehaald als dat voor alle betrokken partijen geldt. Elke mening, hoe controversieel ook, kent redelijke aspecten die kunnen bijdragen aan een nieuwe oplossing. In een dialoog gaan we daarnaar op zoek.

Vervolgens zijn we geïnteresseerd in wat er gebeurt als je dit gesprek aangaat met mensen die niet per definitie intrinsiek gemotiveerd zijn om te praten over wetenschap. In dit project inventariseren we wat succesvolle manieren zijn om over wetenschap te 'dialogeren' met mensen die niet zonder meer geïnteresseerd zijn in wetenschappelijk onderzoek of specifieke wetenschappelijke werkvelden (onze doelgroep).

Dit project wordt uitgevoerd in samenwerking met hoogleraar wetenschapscommunicatie (WUR) Hedwig te Molder (medeoprichter Centrum voor Dialoog) en haar studenten.

Marleen Kamperman, Raf De Bont, Lenneke Alink, Patricia Dankers

Het Idee lichting 2015: Strip *Wie is de Wetenschapper* deel III

Een strip gericht op basisschoolleerlingen, waarin duidelijk wordt dat het beeld van de wetenschapper heel divers is, en dus veel breder dan het stereotype beeld van de oudere witte man met een labjas aan. We willen laten zien dat wetenschappers juist zowel mannen als vrouwen zijn, met diverse ethniciteiten en niet alleen beta-wetenschappen, maar ook alfa- en gammawetenschappen. Een strip met als stripheld de wetenschappers, wars van hokjes en monodisciplinaire bezigheden.

Met de strip willen de leden stereotype beeldvorming van wetenschappers tegengaan. Stereotype beeldvorming zorgt voor een eenzijdige weergave van de werkelijkheid. Hierdoor zijn jongeren wellicht minder geïnteresseerd in een carrière in de wetenschap. Daarnaast heeft het consequenties voor publieke steun voor de wetenschap, omdat (1) wetenschap wordt gezien als verwijderd van maatschappelijke issues; (2) wetenschappers worden gezien als wereldvreemd en elitair; en (3) wetenschap voornamelijk geassocieerd wordt met natuurwetenschap met negatieve gevolgen voor steun voor alfa- of gammadisciplines. Het ontbreken van zichtbare rolmodellen in de (populaire) media werkt belemmerend voor de ontkiemende diversiteit van wetenschappers (vrouwen, etnische minderheden, jonge wetenschappers), zowel in het algemeen als aan de top.

De strip (in kleur, ongeveer 30 pagina's.) wordt verspreid op zo veel mogelijk scholen, met specifieke nadruk op scholen in achterstandsbuurten of met oververtegenwoordiging van etnische minderheden. We beogen dat de strip helpt bij de beroepskeuze, waarin beeldvorming en de mening van ouders erg belangrijk is.

Christiaan Vinkers, Angelique Cramer, Hanneke Hulst, Jeroen de Ridder, Liesbeth van Rossum

Opgebrand? Een multidisciplinaire verkenning van burn-out

Er is veel aandacht voor stress en burn-out. Ongeveer 15,9% van de werknemers ervaarde burn-outklachten in 2017 (Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden 2017, TNO), en 20% van de werknemers geeft werkstress als reden voor ziekteverzuim op, een stijging vergeleken met 2015 (16%) (Factsheet Werkstress TNO 2018). De geschatte jaarlijkse totale ziekteverzuimkosten van werkstress voor de werkgever is ongeveer 2,5 miljard (o.b.v. 9 miljoen ziekteverzuimdagen in 2016). Langdurig ziekteverzuim (tussen 42 en 730 dagen) wordt tussen het 25e en 45e levensjaar grotendeels veroorzaakt door psychische aandoeningen (ArboNed, 2017). De aandacht voor burn-out is logisch: de hectiek van het dagelijkse leven en de worsteling om in balans te blijven zijn voor veel mensen herkenbaar. Maar er is een belangrijke fundamentele kwestie waar veel te weinig over wordt gesproken: wat is een burn-out precies? Deze vraag klinkt op het eerste gezicht wat vreemd. Dat weten we toch al lang? Toch zijn er een aantal fundamentele onbeantwoorde vragen: i) Kan je een burn-out wel vaststellen met een vragenlijst? ii) Een burn-out is geen bestaande diagnose: waarom is dat eigenlijk? iii) Is burn-out eigenlijk wel een op zichzelf staand fenomeen of een specifieke manifestatie van depressie? iv) Waarom is het principe losgelaten dat een burn-out een arbeidsgerelateerde aandoening is? De doelstelling is om vanuit een multidisciplinair perspectief (filosofisch, maatschappelijk, medisch, psychologisch) duidelijk te krijgen wat een burn-out nu eigenlijk wel en niet is. Een multidisciplinaire aanpak vanuit psychologie/ervaringsdeskundigheid (Cramer), psychiatrie (Vinkers), filosofie (De Ridder), neurowetenschappen (Hulst) en endocrinologie (Van Rossum) leent zich hier zeer goed voor.

2e ronde, oktober 2019

Marieke van den Brink, Saskia Bonjour, Marie-José van Tol

Inclusie en diversiteit in het hoger onderwijs 2

De projectgroep diversiteit werkte in 2019 aan een rapport over 'de inclusieve universiteit', waarin een review van de internationale literatuur meer inzicht heeft gegeven in welke mechanismen zorgen voor inclusie/exclusie en welke maatregelen nodig zijn om inclusie te bewerkstelligen (project 1: in afronding). Hierbij is ook nauw samengewerkt met het ComeniusNetwerk. Op basis van deze uitkomsten kan de (projectgroep Diversiteit van) De Jonge Akademie een onderbouwde visie en standpunt innemen over diversiteit en inclusie, en beter en geïnformeerd adviezen geven aan beleidsmakers zoals OCW, NWO, KNAW, VSNU en universiteitsbesturen.

Een tweede stap van een overkoepelend diversiteitsplan bevat A) een vervolgonderzoek naar het huidige diversiteitsonderzoek aan Nederlandse universiteiten, B) een expertmeeting voor input en een inventarisatie van speerpunten voor toekomstige ontwikkeling van diversiteitsbeleid en C) een disseminatieplan voor het adviesrapport. Vervolgstappen zijn: de huidige stand van zaken actueel maken naar de situatie aan Nederlandse universiteiten, expertbijeenkomsten organiseren om het rapport te bespreken met belangrijke stakeholders en het adviesrapport toegankelijk maken voor alle relevante stakeholders.

Pieter Bruijninx, Belle Derks

My Adventures Among the Scientists: Animations on Topical Aspects of Doing Science

De Huiskamer van de Wetenschap is het jaarproject van de lichte 2016. Het doel van de Huiskamer is om de impliciete mores, methoden, gewoonten en gebruiken van wetenschapsbeoefening, die vaak sterk verschillen van vakgebied tot vakgebied, inzichtelijk en bespreekbaar te maken voor jonge wetenschappers. Algemene vakgebied overschrijdende, wetenschapsbrede vragen rond bijv. zorgvuldige wetenschapsbeoefening en integriteit, academische cultuur, methodegebruik en data-analyse, carrièreontwikkeling en competitie, internationalisering en *outreach*

moesten op een breed, toegankelijk en veilig platform aan bod komen. Met dit platform wilden we niet alleen de dilemma's rond zorgvuldig onderzoek inzichtelijk maken, maar ook praktisch (les)materiaal en persoonlijke contacten aanreiken om *early-career*-wetenschappers in staat te stellen om betere keuzes te maken in hun onderzoek, carrière en leiderschapsontwikkeling.

De Huiskamer zelf is in fysieke vorm aanwezig geweest op een congres, materiaal is verzameld op een tweetal thema's (auteurschap en diversiteit) en ondersteunende, prikkelende animaties zijn gemaakt voor de thema's auteurschap, diversiteit en werkdruk. Deze animaties waren oorspronkelijk bedoeld als ondersteuning van de thema's die aan bod zouden komen in de Huiskamer.

De lichter van 2016 heeft onlangs moeten concluderen dat het hele huiskamerproject, en dan vooral het online platform te groot en ambitieus was en dat de online vorm ondertussen ook wat achterhaald is. Om het project te kunnen afronden, moest het doel dus worden bijgesteld. Algemeen leefde de overtuiging dat met de drie animaties rond Sir Prof. Dr. Geoffrey Mosquito, esq, PhD op een lichtvoetige manier relevante, actuele gebiedsoverstijgende thema's goed naar voren gebracht kunnen worden. Deze serie wordt uitgebreid met twee nieuwe animaties rond onderwerpen m.b.t. wetenschapsbeoefening in het verlengde van discussies rond 'erkennen en waarderen' en 'is de ene wetenschap meer waard dan de andere?'

Tatiana Filatova, Barbara Vis, Rens van de Schoot, Alexandru Iosup, Behnam Taebi **Do's and Dont's Foreign PhD's with Scholarships**

Het percentage buitenpromovendi – promovendi zonder een contract bij de instelling – uit het buitenland met een eigen beurs heeft de afgelopen jaren een vlucht genomen. Gezien onder meer de sterk teruggelopen financiering uit de eerste geldstroom, en de toenemende competitie in de tweede geldstroom, is het waarschijnlijk dat dit percentage de komende jaren nog verder zal stijgen. Veel van deze buitenlandse promovendi met een beurs komen uit landen als China of Indonesië. Tijdens discussies van leden van De Jonge Akademie bleek dat er heel verschillend tegen zulke promovendi aangekeken werd. Voor sommige leden is dit een welkome, of in elk geval niet te stoppen, ontwikkeling. Het belangrijkste vraagstuk voor deze groep is hoe de kwaliteit van de proefschriften van deze promovendi kan worden geborgd, bijvoorbeeld door adequate selectie, begeleiding en monitoring. Voor andere leden zijn promovendi met een buitenlandse beurs die zonder de bescherming van een arbeidscontract en tegen een redelijk salaris aan een Nederlandse instelling werken een principiële onwenselijke ontwikkeling. Voor deze groep is het belangrijkste vraagstuk hoe de omstandigheden waarin deze promovendi verkeren verbeterd kunnen worden. De doelstelling van dit project is om een uitgebreid gesystemiseerd overzicht te maken over deze groep buitenpromovendi zodat beide bovenstaande, en gerelateerde, vraagstukken beantwoord kunnen worden. De output hiervan zal een, beknopt, document zijn met do's en don'ts voor buitenlandse promovendi met een beurs. De informatie die deze inspanning levert zal beide betrokken partijen helpen: begeleiders en de promovendi met een buitenlandse beurs. De kennis over mogelijke problemen en oplossingen helpt om hen beter voor te bereiden, eventuele problemen te voorkomen en vergroot daarmee de kans op een succesvolle promotie van een hoge wetenschappelijke kwaliteit.

Helmer Helmers en leden lichter 2019

Hoogvliegers vliegen minder. Naar een CO2-neutrale wetenschap

Wetenschappers zijn veelvliegers. Congresbezoek en internationale samenwerking en uitwisseling zijn essentieel voor zowel het wetenschappelijk bedrijf in zijn geheel als individuele carrières, wat wetenschappers en masse en niet zelden tientallen keren per jaar het vliegtuig in drijft. Conferenties vinden vaak plaats in exotische oorden, om zoveel mogelijk deelnemers te trekken, met weinig oog voor het minimaliseren van de vliegreuen. Kennis wordt gemaakt in de lucht, en voor de *carbon footprint* van de Nederlandse universiteiten heeft dit desastreuze gevolgen. En dan zwijgen we nog over de gevolgen van de ongelijke toegang tot reisbudgetten, niet alleen wereldwijd (de Global South wordt in hoge mate buitengesloten), maar ook binnen en tussen afdelingen, voor de carrièreontwikkeling van jonge wetenschappers. De roep om het terugdringen van de wetenschappelijke airmiles klinkt steeds harder, maar voor de individuele wetenschapper zijn de alternatieven voor het vliegtuig vaak weinig aantrekkelijk of simpelweg onhaalbaar. Het jaarproject van de lichter 2019 beoogt de vliegproblematiek in de Nederlandse wetenschap in kaart te brengen, en mogelijke oplossingen te verkennen. Het richt zich dus in eerste instantie op de Nederlandse academische wereld. Het project bestaat uit drie delen:

1) Onderzoek naar CO2-beleid Nederlandse universiteiten en NWO: *best policies*.

De Nederlandse universiteiten hebben elk hun eigen duurzaamheidsbeleid. In dit onderzoek wordt in kaart gebracht welke maatregelen Nederlandse universiteiten op dit moment nemen om hun CO2-uitstoot te verminderen. Deze maatregelen kunnen het volledige scala van relevante thema's betreffen (onderhoud en verwarming gebouwen, data-opslag, reizen van medewerkers, de manieren waarop reizen beloond wordt in het bevorderingsbeleid, enzovoort). Het

onderzoek beslaat in een eerste fase het beleid op papier van alle vijftien Nederlandse universiteiten (documentatie-onderzoek). In een tweede fase wordt de beleidspraktijk van een geselecteerd aantal universiteiten in kaart gebracht (interviews met beleidsmedewerkers). Ook het beleid van wetenschapsfinancier NWO wordt in het onderzoek meegenomen: de voorwaarden die NWO stelt bepalen immers mede het (vlieg)gedrag van wetenschappers. De resultaten van dit beleidsonderzoek maken vervolgstappen mogelijk: welk beleid is effectief? Wat verdient navolging? Welke stappen zijn nog mogelijk?

2) Experiment virtueel confereren: *best practices*. Congresbezoek draagt ongetwijfeld het meest bij aan de wetenschappelijke vliegreizen. Hoe kunnen we deze uren terugdringen? *Virtual conferencing* lijkt een ideale oplossing met grote voordelen: het verhoogt de toegankelijkheid, reduceert CO₂-uitstoot, is goedkoper, en stelt ons bovendien in staat om sessies of presentaties te bewaren. Dat virtuele congressen vooralsnog niet doorbreken heeft te maken met de grote nadelen die er ook aan kleven. De belangrijkste hiervan is dat netwerken wordt bemoeilijkt. Toevallige ontmoetingen, borrels, even aansluiten bij een gesprek: precies de sociale interactie die een congres mede zo waardevol maakt is (nog) niet goed te simuleren. Kan het beter?

3) Organisatie symposium

Het project sluit met een symposium voor leden van De Jonge Akademie, beleidsmakers en andere belangstellenden. Hierin worden de thema's die in de bovenstaande onderdelen zijn onderzocht verder besproken met genodigde experts en publiek. Het symposium bestaat uit drie sessies:

1. Sociaal-culturele aspecten van reizen: verschillen tussen vakgebieden (diversiteit); impact van reizen op bevorderings- en subsidie-kansen (loopbaan); impact op kwaliteit/efficiëntie van samenwerking.
2. Reisbeleid: Resultaten beleidsonderzoek: Wat kunnen we doen rond reisbeleid, hoe kunnen universiteiten beleid veranderen en heeft dat zin? We nodigen beleidsmedewerkers van verschillende universiteiten en NWO uit.
3. Alternatieven: Resultaten experimenten, geïntegreerd in borrel; hoe bereiken we een optimum tussen *real-life* en tech-ondersteunde ontmoetingen?

Marleen Kamperman, Raf De Bont, Martijn Wieling, Lenneke Alink, Patricia Dankers

Het Idee lichting 2015: Strip 'Wie is de Wetenschapper' deel IV

Zie hierboven.

Bijlage 4. Deelname leden en alumni van De Jonge Akademie aan raden, adviescommissies, selectiecommissies, beoordelingscommissies en jury's van de KNAW en wetenschapscommissie van KNAW-instituten

Tabel 1: Deelname leden en alumni van De Jonge Akademie aan raden en adviescommissies van de KNAW in 2019

Raden	
Raad voor Geesteswetenschappen (RGW)	Alumni: Roberta D'Alessandro, Lodi Nauta, Asghar Seyed Gohrab, Peter-Paul Verbeek, Lotte Jensen
Raad voor Medische Wetenschappen (RMW)	Alumni: Annelien Bredenoord, Hanneke van Laarhoven, Sjoerd Repping, Casper Hoogenraad, Brenda Penninx
Raad voor Natuur- en Technische Wetenschappen (RNTW)	Alumni: Gijsje Koenderink, Joost Reek, Nathalie Katsonis, Johan van Leeuwaarden
Sociaal-Wetenschappelijke Raad (SWR)	Leden: Tatiana Filatova, Marieke van den Brink Alumni: Hilde Bras, Antoine Buyse, Eveline Crone, Janneke Gerards, Ariana Need, Claes de Vreese, Barbara Vis
Adviescommissies	
Adviescommissies Ammodo Science Award 2019	Alumni: Mihai Netea, Wiro Niesen (biomedical sciences), Mirjam Ernestus (humanities), Ariana Need (social sciences)
Beoordelingscommissie Congressubsidie	Alumni: Mihai Netea, Catholijn Jonker, Holger Gzella, Barbara Vis
Commissie Akadiefonds	Lid: Belle Derks Alumnus: Ron Fouchier
Commissie Basis- en Voortgezet Onderwijs	Alumni: Tamara van Gog, Maarten Kleinhans, Juliette Walma van der Molen
Commissie voor de Vrijheid van Wetenschapsbeoefening	Alumni: Annelien Bredenoord, Janneke Gerards, Peter-Paul Verbeek
Trippenhuis Commissie	Alumnus: Joris Dik
Chinacommissie	Alumnus: Wilfred van der Wiel
Commissie Mens-Dier Combinaties	Alumnus: Sjoerd Repping
Commissie Impact in kaart	Alumnus: Hanneke van Laarhoven
Commissie Big Data	Lid: Johan van Leeuwaarden
Commissie Taalbeleid in het Hoger Onderwijs	Alumni: Janneke Gerards, Maarten Kleinhans, Lotte Jensen, Johan van Leeuwaarden
Commissie Replicatieonderzoek	Lid: Patricia Dankers
Commissie De aantrekkelijkheid van Nederland als onderzoeksland	Alumni: Annemieke Aartsma-Rus, Catholijn Jonkers, Dolf Weijers
Commissie Talen in Nederland – Talen voor Nederland	Alumni: Antoine Buyse, Roberta D'Alessandro
Commissie Toegankelijkheid van data uit publieke en semi-publieke administraties voor onderzoek	Lid: Lude Franke Alumnus: Bert-Jaap Koops,
Commissie Optimale verhouding talent-, thematische en vrije onderzoeksprogramma's NWO	Alumni: Bert Weckhuysen, Catholijn Jonker, Nathalie Katsonis
Commissie Neerlandistiek	Lid: Helmer Helmers Alumnus: Lotte Jensen

Tabel 2: Deelname leden en alumni van De Jonge Akademie aan selectiecommissies, beoordelingscommissies en jury's van de KNAW in 2019

Selectiecommissies	
Faces of Science	Leden: Hanneke Hulst, Stefan van der Stigchel
Lindau Ontmoetingsdagen met Nobelprijswinnaars	Leden: Selma de Mink, Marie Jose van Tol
Beoordelingscommissies subsidieprogramma's	
Beoordelingscommissie Programma Fonds Staatsman Thorbecke	Alumni: Beate Volker, Herman Paul
Jury's wetenschapsprijzen	
Beijerinck Virologie prijzen	Alumnus: Ron Fouchier
Descartes-Huygens Prijs	Alumnus: Bert-Jaap Koops
Fonds Ecologie	Alumnus: Suzanne Hulscher
Heinekenprijs voor de Historische Wetenschap	Lid: Raf De Bont
Heinekenprijs voor Biochemie en Biofysica	Alumnus: Nynke Dekker
Heinekenprijs voor de Milieuwetenschappen	Leden: Tatiana Filatova, Lisa Becking
KNAW Onderwijsprijs	Leden: Tatiana Filatova, Arjan Houtepen, Jeroen de Ridder, Hanneke Hulst, Arfan Ikram
Nationale Postdocprijs (De Jonge Akademie en KHMW)	Leden: Barbora Hola, Lude Franke, Patricia Dankers, Quentin Bourgeois
Bakhuis Roozeboom Medaille	Alumnus: Hans Hilgenkamp
Gilles Holst Medaille	Alumnus: Hans Hilgenkamp
Christiaan Huygens Wetenschapsprijs	Alumnus: Nynke Dekker
Instituut Gak-KNAW Award	Lid: Renske Keizer

Tabel 3: Deelname leden en alumni van De Jonge Akademie aan wetenschapscommissie van KNAW-instituten in 2019

Wetenschapscommissie Huygens Instituut voor Nederlandse Geschiedenis (Huygens ING)	Alumnus: Oscar Gelderblom
Wetenschapscommissie Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis (IISG)	Lid: Ewout Frankema
Wetenschapscommissie Koninklijk Instituut voor Taal-, Land- en Volkenkunde (KITLV)	Leden: Rivke Jaffe, Lisa Becking
Wetenschapscommissie Netherlands Institute for Advanced Study in the Humanities and Social Sciences (NIAS)	Alumni: Rianne Letschert en Peter-Paul Verbeek
Wetenschapscommissie Nederlands Herseninstituut-KNAW	Alumnus: Eveline Crone
Wetenschapscommissie Nederlands Instituut voor Oorlogs-, Holocaust- en Genocidestudies (NIOD)	Alumnus: Herman Paul